

Навчальна програма
курсу за вибором

«Соціальне шкільне підприємництво»

для учнів 8 (9, 10, 11) класів закладів загальної середньої освіти

Схвалено до використання в загальноосвітніх навчальних закладах

Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

від 25.05.2020 № 22.1/12-Г-303

Автори:

Дятленко Сергій, експерт з питань освіти

Корнецький Артем, доктор філософії, співзасновник освітньої організації «School of ME», доцент Українського католицького університету;

Конопкін Віктор, тренер з соціального та шкільного підприємництва, куратор шкільної фірми «My Fox» у Лисичанську;

Кучерук Олена, тренер з соціального та шкільного підприємництва, куратор шкільної фірми «Вакуваті» у Краматорську;

Савицький Іван, підприємець.

Пояснювальна записка

Навчальну програму курсу за вибором «Соціальне шкільне підприємництво» для учнів 8 (9, 10, 11) класів розроблено з урахуванням Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392) та відповідно до положень «Концепції Нової української школи» (2016 р.). Зазначені документи ґрунтуються на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів. Компетентнісний підхід сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей. Саме до ключових компетентностей поряд з умінням вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математичною та базовою компетентністю у галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційною, соціальною, громадянською, загальнокультурною, і здоров'язбережувальною належить і **підприємницька компетентність**.

Програма курсу розроблена у межах реалізації проєкту «Заснування соціальних шкільних підприємств у сільській місцевості та малих містах України для заохочення молоді до соціального підприємництва в Івано-Франківській, Житомирській та Донецькій областях», який впроваджується Фондом Східна Європа спільно з німецькою неурядовою організацією ChildFund Deutschland e.V. за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини. Фокусовані групові інтерв'ю, які були проведені та до яких долучилися представники шкіл і громадських організацій, що працюють зі школами, засвідчили, що розвиток підприємницької компетенції є надзвичайно важливим завданням для навчальних закладів, але більшість учасників майже нічого не знає про шкільне підприємництво.

Мета і завдання курсу. Навчати учнів класичному підприємництву вже не достатньо. Зараз у світі та в Україні зокрема існує тенденція до розвитку соціального підприємництва. Якщо раніше першою та єдиною метою існування бізнесу був прибуток, то тепер від бізнесу очікується ще й створення позитивних соціальних або екологічних змін. Тема соціального підприємництва докладно описує цю можливість бути прибутковим та корисним для інших одночасно, а тисячі світових та українських прикладів таких підприємств доводять, що це можливо. Логічно, що новим поколінням підприємців потрібно бути соціальними. Це підтверджується зацікавленістю молоді даною темою на численних програмах формальної та неформальної освіти, що проводились останні п'ять років в Україні.

Соціальне шкільне підприємництво – це діяльність учнів закладу освіти з виробництва та подальшої реалізації товарів або послуг під наглядом старших кураторів, наставників, консультантів. Дохід від такої діяльності розподіляється на розвиток виробництва підприємства, соціальну місію та ініціативи у школі, пізнавальні заходи для учнів. Метою соціального шкільного підприємництва є освіта та здобуття досвіду, а не отримання прибутку.

Модель шкільного підприємництва успішно працює у США, Європі та Індонезії. Існують успішні ініціативи у країнах Східної Європи. Дослідження теми шкільного підприємництва свідчить про те, що ініціатива створення та підтримка можуть надходити від громадського об'єднання, яке ініціює навчання учнів підприємництву у межах неформальної освіти та починає опікуватись однією чи кількома освітніми установами, а також від навчального закладу, який приймає рішення розпочати новий напрямок та інтегрує цю тему в освітню програму.

Засвоєння курсу за вибором «Соціальне шкільне підприємництво» має орієнтуватися на забезпечення запланованого результату, а саме створення моделі шкільного підприємництва.

У 2018 році Україна взяла участь у Міжнародному дослідженні якості освіти PISA. Результати засвідчили, що українські 15-річні підлітки мають значні труднощі у вирішенні завдань щодо реальних життєвих ситуацій, для розв'язування яких потрібно не репродуктивне відтворення набутих знань і вмінь, а здатність ефективно застосовувати їх у нових, нестандартних ситуаціях. Соціальне шкільне підприємництво спрямоване на подолання відстані між шкільною теорією та реальним життям. Адже у сучасному світі на ринку праці недостатньо теоретичних знань, яких набувають у школі та університеті, а дедалі частіше роботодавці вимагають практичних навичок та умінь.

Участь у СШП є дієвим методом розвитку індивідуальних здібностей учнів, допомагає їм стати більш гнучкими, упевненими у собі, незалежними, здатними творчо мислити, застосовувати власні комунікативні навички, приймати рішення, планувати, креативно підходити до справи, розв'язувати проблеми, орієнтуватися у ситуації, взаємодіяти з партнерами, набувати соціальних навичок, знань про бізнес, краще пізнавати себе і здобути управлінський досвід, а також відчувати міцні зв'язки між школою і потребами сьогодення.

Авторський колектив сподівається, що дана навчальна програма надасть натхнення та практичні інструменти для втілення у життя ідей соціального шкільного підприємництва.

Характеристика структури навчальної програми

Курс за вибором «Соціальне шкільне підприємництво» розрахований на 35 (1 год. на тиждень) чи 70 (2 год. на тиждень) навчальних годин та опановується учнями упродовж одного навчального року. За даною програмою можуть навчатись учні або у 8-ому, або у 9-ому, 10-ому чи 11-ому класах закладів загальної середньої освіти, в тому числі у сформованих міжкласних групах.

Дана програма поєднує у собі концепції соціального та шкільного підприємництва, а також надає практичні інструменти для створення соціального шкільного підприємства в українських умовах.

Зміст навчальної програми укладений таким чином, що учні опрацьовують усі важливі питання підприємницької діяльності у реаліях сьогодення та її соціальної складової. Саме такі питання постають перед молодими людьми, які хочуть організувати свою власну справу.

Розділи програми охоплюють усі етапи підприємницької діяльності - передумови створення, бізнес-планування та етапи реалізації.

Навчальний матеріал програми викладений у відповідній таблиці, яка складається з таких частин:

- очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів,
- основні опорні поняття.

«Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів» – це основне ядро знань програми, де відображено кінцевий результат навчання, який можна досягти лише за умови організації практичної діяльності учнів.

«Орієнтовний тематичний зміст програми» – це додаткова, допоміжна частина змісту програми, яка має на меті систематизувати і поглибити знання, набуті у процесі практичного навчання, спрямувати і підтримати практичну роботу учнів. Наведені поняття та зміст практичних робіт у колонці з

відповідною назвою не є обов'язковими для засвоєння, мають рекомендаційний чи орієнтовний характер, і цим якісно відрізняються від очікуваних результатів.

Розділи програми супроводжуються практичними завданнями для соціальних шкільних підприємців, по виконанні яких учні зможуть наблизитися до створення успішного підприємства.

Особливості організації навчально-виховного процесу

Цей курс є підготовчим до впровадження соціального шкільного підприємництва. Він може запроваджуватися як у закладах загальної середньої освіти у межах освітніх програм, так і як додатковий курс з організації позакласної та позаурочної освітньої діяльності школярів. Найбільш оптимальним варіантом є опанування курсу у межах шкільної освітньої програми з опрацюванням практичних завдань під час позаурочної діяльності із залученням наставників, кураторів, консультантів.

Закон України «Про повну загальну середню освіту» передбачає функціонування у закладах загальної середньої освіти міжкласних груп. Саме під час опанування курсу «Соціальне шкільне підприємництво» доцільно буде застосовувати таку форму організації занять у випадках, коли охочі ознайомитися та займатися реальним шкільним підприємництвом навчаються у різних класах.

Засвоєння розділів і тем навчальної програми курсу за вибором здійснюється паралельно з виконанням практичних завдань. Фактично курс «Соціальне шкільне підприємництво» має надавати теоретичне (знансьве) підґрунтя для запровадження реальної підприємницької діяльності на базі закладів освіти з соціальною складовою.

Зважаючи на зазначене та відповідно до обраного варіанту вивчення курсу на 35 чи 70 навчальних годин, учитель самостійно визначає:

- порядок вивчення розділів; при цьому окремі розділи можуть бути розділені на частини, якщо цього потребуватиме практична реалізація завдань зі створення шкільного підприємства;
- кількість годин на вивчення кожного розділу чи конкретних тем.

У календарно-тематичному плануванні радимо виокремити резерв часу (1-3 год.), яким можна буде скористатися у разі призупинення занять за поважних причин чи для практичного опрацювання засвоєного матеріалу, обговорень, зустрічей з кураторами, наставниками, експертами.

Під час розгляду питань, передбачених програмою, варто спиратися на приклади відомих та місцевих підприємств, підприємців. Це підвищить інтерес до матеріалу та спонукатиме до практичного втілення напрацювань, що будуть здійснені під час опанування курсу.

Важливим є створення ситуацій, які сприяють особистісній зацікавленості школярів. При цьому їхня особиста мотивація може бути різною: від «хочу знати, розбиратися краще від усіх» до «хочу займатися підприємницькою діяльністю та роз'яснити батькам чи родичам можливості, що відкрилися у сучасних умовах».

Під час викладання курсу не рекомендуємо зловживати сухим викладом вимог нормативних документів. Учням складно оперувати номерами, назвами та датами прийняття їх урядом. Водночас приклади застосування наближують згадані нормативні документи до рівня тих, на кого спрямована їхня дія.

Передбачений програмою перелік опорних понять не обмежує ініціативи учнів та вчителя. Доцільно орієнтуватись на запити та практичні потреби учнів, викликати та підживлювати у них зацікавленість до соціального шкільного підприємництва.

Основними формами проведення занять рекомендуємо дискусії, обговорення, презентації, дослідження. Радимо організувати роботу у парах, групах, командах.

Під час викладання курсу варто організувати зустрічі з підприємцями, податківцями, керівниками підприємств, місцевими активістами громадського сектору, експертами.

ЗМІСТ

№ п/п	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Орієнтовний тематичний зміст	Орієнтовний % часу
1	Розділ 1. Вступ. Підприємництво як явище у суспільстві		10%
	<p>Знаннєвий компонент: <i>має уявлення</i> про підприємницьку діяльність, <i>описує</i> подібність та відмінність бізнесу і підприємництва; <i>розрізняє</i> види підприємницької діяльності; <i>ознайомлюється</i> з характерними ознаками соціального шкільного підприємництва; <i>пояснює</i> сутність соціального шкільного підприємництва.</p>	<p>Тема 1.1. Підприємницька діяльність. Соціальне шкільне підприємництво Поняття підприємницької діяльності. Подібність та відмінність бізнесу та підприємництва. Класичне, соціальне, шкільне підприємництво. Суть, мета та завдання соціального шкільного підприємництва.</p>	

	<p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> соціальне підприємництво; <i>визначає</i> шкільне підприємництво за характерними ознаками; <i>визначає</i> головні ознаки шкільного соціального підприємництва.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>визначає</i> ставлення людей до підприємницької діяльності.</p>		
	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> чинники, що впливають на формування підприємницької компетенції; <i>описує</i> роль підприємництва у розвитку економіки; <i>наводить приклади</i> позитивного впливу підприємництва на економіку окремих територій.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> роль підприємництва для самореалізації особистості; <i>визначає</i> навички, необхідні для самореалізації у професійній сфері; <i>шукає інформацію</i> про підприємництво у вирішенні соціальних питань.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>оцінює</i> роль навичок, які можна здобути в умовах соціального шкільного підприємства для професійної самореалізації; <i>усвідомлює</i> взаємозв'язок між успішною підприємницькою діяльністю та підприємницькою компетенцією.</p>	<p>Тема 1.2. Підприємницька компетентність Роль підприємництва у розвитку економіки, вирішенні соціальних питань та самореалізації. Фактори, що впливають на формування підприємницької компетенції. Формування життєво необхідних навичок в умовах соціального шкільного підприємництва.</p>	

	<p>Розділ 2. Передумови створення соціального шкільного підприємництва</p>	15%
	<p>Знаннєвий компонент: <i>описує</i> види мотивації до підприємницької діяльності; <i>розрізняє</i> основні компоненти соціального шкільного підприємництва.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>порівнює</i> мотивацію учасників до підприємницької діяльності; <i>моделює</i> порядок створення власного соціального шкільного підприємства; <i>дотримується</i> алгоритму у визначенні послідовності створення соціального шкільного підприємства.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>прогнозує</i> розподіл ролей у соціальному шкільному підприємстві залежно від мотивації до підприємницької діяльності.</p>	<p>Тема 2.1. Основні кроки створення соціального шкільного підприємництва Мотивація учасників до підприємницької діяльності. Основні компоненти соціального шкільного підприємництва. Алгоритм створення соціального шкільного підприємства.</p> <p>Практична робота: Встановлення послідовності створення власного соціального шкільного підприємства.</p>
	<p>Знаннєвий компонент: <i>має уявлення</i> про формулу підприємницької ідеї; <i>називає</i> джерела підприємницьких ідей; <i>наводить приклади</i> дизайн-мислення.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>здійснює</i> оцінку реалістичності підприємницької ідеї за визначеними критеріями; <i>характеризує</i> дизайн-мислення як інструмент генерування бізнес-ідей, орієнтованих на людину; <i>моделює</i> роботу над розробленням бізнес-ідеї для</p>	<p>Тема 2.2. Генерування ідеї для майбутньої підприємницької діяльності Формула підприємницької ідеї. Джерела підприємницьких ідей. Інструменти генерування бізнес-ідей. Дизайн-мислення. Методи ідеації: мозковий штурм, скерований мозковий штурм, 4-Д, “Scamper” та інші. Оцінка реалістичності ідеї.</p> <p>Практична робота: Розроблення бізнес-ідеї для соціального шкільного</p>

	<p>соціального шкільного підприємства; визначає потреби споживачів як джерело підприємницьких ідей; аргументує застосування інструментів для генерування бізнес-ідей; застосовує різні методи ідеації для розроблення бізнес-ідеї соціального шкільного підприємства.</p> <p>Ціннісний компонент: оцінює реалістичність підприємницької ідеї за визначеними критеріями; висловлює судження про орієнтованість бізнес-ідей на потреби людини.</p>	<p>підприємництва та оцінка її реалістичності.</p>	
	<p>Знаннєвий компонент: описує загальні підходи до формування команди; ознайомлюється з інтересами, можливостями та здібностями членів команди з метою правильного розподілу посад та завдань у соціальному шкільному підприємстві.</p> <p>Діяльнісний компонент: визначає потребу у навчанні персоналу за категоріями та напрямками; виступає з обґрунтуванням розробленої організації команди соціального шкільного підприємства; визначає завдання для посадових інструкцій учасників соціального шкільного підприємства; розробляє організації команди соціального шкільного підприємства</p>	<p>Тема 2.3. Побудова команди Загальні підходи до формування команди. Вивчення кваліфікацій, інтересів, можливостей та здібностей членів команди з метою правильного розподілу посад та завдань. Людські ресурси. Навчання персоналу. Посадові інструкції.</p> <p>Практична робота: Розроблення організації команди соціального шкільного підприємства</p>	

	<p>Ціннісний компонент: <i>усвідомлює</i> роль людських ресурсів у соціальному шкільному підприємстві; <i>прогнозує</i> потребу у додатковому навчанні для учасників соціального шкільного підприємства.</p>		
	<p>Знаннєвий компонент: <i>описує</i> умови започаткування соціального шкільного підприємства; <i>пояснює</i> роль наставників у соціальному шкільному підприємстві.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> вимоги до організації діяльності соціального шкільного підприємства; <i>моделює</i> обраний вид підприємницької діяльності в умовах шкільного середовища; <i>визначає</i> години роботи соціального шкільного підприємства; <i>визначає</i> механізми співпраці зі шкільною адміністрацією; <i>дотримується</i> виконання зобов'язань перед школою чи громадою у діяльності соціального шкільного підприємства.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>прогнозує</i> вплив концептуальних засад на ефективну діяльність соціального шкільного підприємства.</p>	<p>Тема 2.4. Розроблення концепції соціального шкільного підприємства Започаткування соціального шкільного підприємства. Механізми співпраці зі шкільною адміністрацією. Організація процесів діяльності соціального шкільного підприємства: вимоги, години роботи, зобов'язання перед школою чи громадою. Організація роботи з наставниками.</p>	
	<p>Знаннєвий компонент:</p>	<p>Тема 2.5. Узгодження для створення соціального шкільного підприємства</p>	

	<p><i>називає</i> партнерів, які мають узгодити створення соціального шкільного підприємства; <i>описує</i> зміст домовленостей з партнерами для створення соціального шкільного підприємства; <i>ознайомлюється</i> зі зразками документів для організації соціального шкільного підприємства: статут, меморандуми, договори.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>розробляє</i> елементи статуту, меморандуму, договору для організації соціального шкільного підприємства за зразком; <i>виступає</i> на переговорах з партнерами для організації соціального шкільного підприємства.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>висловлює судження</i> про роль документів для організації соціального шкільного підприємства, як правової бази подальшої підприємницької діяльності.</p>	<p>Домовленості між освітньою інституцією, школярами та батьками. Підготовка документів для організації соціального шкільного підприємства: статут, меморандуми, договори.</p> <p>Практична робота: розроблення документів для організації соціального шкільного підприємства.</p>	
	<p>Розділ 3. Бізнес-планування соціального шкільного підприємства</p>		<p>40%</p>
	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> основні вимоги до формування місії та візії підприємства; <i>наводить приклади</i> місії та візії відомих підприємств.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>розрізняє</i> місію (ціль) та візію (прагнення) у сучасному бізнесі і підприємстві;</p>	<p>Тема 3.1. Формування місії та візії соціального шкільного підприємства Роль візії та місії у сучасному бізнесі та соціальному підприємстві. Критерії та приклади вдалих візій. Підходи до написання візії соціального шкільного підприємства.</p>	

<p><i>виступає</i> з обґрунтуванням візії та місії соціального шкільного підприємництва; <i>визначає</i> важливі елементи підприємницької діяльності, які мають відобразитися у місії та візії; <i>дотримується</i> підходів до написання місії та візії власного соціального шкільного підприємництва; <i>знаходить інформацію</i> про місію та візію відомих світових брендів.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>оцінює</i> роль місії та візії у розвитку власного соціального шкільного підприємства; <i>робить висновки</i> про ефективність формулювання місії та візії.</p>	<p>Критерії та приклади вдалих місій. Підходи до написання місії соціального шкільного підприємства.</p> <p>Практична робота: Розроблення місії та візії соціального шкільного підприємництва.</p>	
<p>Знаннєвий компонент: <i>має уявлення</i> про бізнес-модель; <i>називає</i> компоненти бізнес-моделі соціального шкільного підприємництва; <i>описує</i> кроки створення бізнес-моделі соціального шкільного підприємства.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> бізнес-модель як погляд на підприємництво, зосереджений на найважливіших для бізнесу параметрах; <i>встановлює</i> зв'язки між бізнес-процесами, які застосовуються для планування, контролю і корекції діяльності; <i>створює</i> бізнес-модель соціального шкільного підприємництва;</p>	<p>Тема 3.2. Розроблення бізнес-моделі соціального шкільного підприємництва Бізнес-модель. Компоненти бізнес-моделі соціального шкільного підприємництва. Кроки створення бізнес-моделі соціального шкільного підприємства. Бізнес-процеси і зв'язки між ними.</p> <p>Практична робота: Створення бізнес-моделі соціального шкільного підприємства.</p>	

	<p><i>моделює</i> бізнес-процеси соціального шкільного підприємництва; <i>шукає інформацію</i> про бізнес-моделі підприємств; <i>бере участь</i> у розробленні бізнес-моделі соціального шкільного підприємництва.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>висловлює судження</i> про ефективність моделі соціального шкільного підприємництва; <i>усвідомлює</i> роль моделювання соціального шкільного підприємства для успішного його функціонування.</p>		
	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> джерела формування стартового капіталу; <i>описує</i> роль фінансів у бізнесі; <i>пояснює</i> принципи розподілу прибутку.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> інвестиційний план як інструмент оцінки реалістичності створення підприємства; <i>розрізняє та характеризує</i> основні фінансові показники: доходи і витрати, прибуток, середній чек, окупність, маржинальність, точка беззбитковості; <i>створює</i> інвестиційний план та фінансовий план; <i>моделює</i> розподіл прибутку; <i>визначає</i> внутрішні та зовнішні джерела формування стартового капіталу для соціального шкільного підприємництва.</p> <p>Ціннісний компонент:</p>	<p>Тема 3.3. Фінансове планування соціального шкільного підприємництва Фінанси та їхня роль у бізнесі. Інвестиційний план. Джерела формування стартового капіталу: зовнішні та внутрішні. Написання фінансового плану. Основні фінансові показники. Розподіл прибутку.</p> <p>Практична робота: Складання інвестиційного та фінансового плану.</p>	

	<i>висловлює судження</i> про реалістичність джерел стартового капіталу соціального шкільного підприємства.		
	<p>Знаннєвий компонент: <i>має уявлення</i> про маркетинг; <i>описує</i> мету і завдання маркетингу; <i>ознайомлюється</i> з методикою проведення маркетингових досліджень; <i>пояснює</i> засади ціноутворення.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>здійснює</i> аналіз ринку товарів та послуг, що є в зоні інтересів власного соціального шкільного підприємництва; <i>моделює</i> цінову політику на товари та послуги соціального шкільного підприємства; <i>визначає</i> характерні особливості споживачів товарів та послуг соціального шкільного підприємства; <i>шукає</i> інформацію про конкурентів соціального шкільного підприємства на ринку товарів та послуг.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>робить висновки</i> про засади ціноутворення для соціального підприємництва; <i>усвідомлює</i> роль маркетингу у сучасних умовах підприємницької діяльності.</p>	<p>Тема 3.4. Маркетинг Поняття маркетингу. Мета та завдання маркетингу. Методика проведення маркетингових досліджень. Дослідження кон'юнктури ринку. Вивчення споживачів. Цінова політика. Ціноутворення.</p>	
	<p>Знаннєвий компонент: <i>розрізняє</i> зовнішні та внутрішні комунікації; <i>наводить приклади</i> застосування піар-технологій у підприємницькій діяльності; <i>пояснює</i> основну мету комунікації.</p>	<p>Тема 3.5. Комунікації та піар у соціальному шкільному підприємстві Основна мета комунікації. Комунікації внутрішні та зовнішні. Основні правила внутрішньої комунікації.</p>	

	<p>Діяльнісний компонент: <i>Здійснює</i> внутрішні та зовнішні комунікації; <i>характеризує</i> вимоги до зовнішньої комунікації; <i>моделює</i> механізми та інструменти просування товарів чи послуг соціального шкільного підприємництва; <i>виступає</i> з пропозиціями до створення позитивного іміджу власного соціального шкільного підприємства; <i>визначає</i> основні правила внутрішньої комунікації; <i>дотримується</i> алгоритмів зовнішньої комунікації; <i>знаходить інформацію</i> про вплив піару на створення позитивного іміджу відомих підприємств.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>оцінює</i> механізми та інструменти просування товарів чи послуг соціального шкільного підприємства; <i>робить висновки</i> про роль піару у створенні позитивного іміджу.</p>	<p>Вимоги та алгоритми зовнішньої комунікації. Піар. Створення позитивного іміджу. Механізми та інструменти просування товарів чи послуг соціального шкільного підприємства.</p>	
--	---	---	--

	<p>Знаннєвий компонент: <i>має уявлення</i> про поняття «бренд», «брендинг», «брендування»; <i>наводить приклади</i> вдалих назв сучасних підприємств; <i>пояснює</i> причини появи вдалих логотипів відомих фірм.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> складові бренду у сучасних умовах; <i>розрізняє</i> елементи фірмового стилю соціального шкільного підприємства; <i>створює</i> логотип підприємства; <i>моделює</i> формування «обличчя» власного соціального шкільного підприємства; <i>виступає</i> з пропозиціями щодо назви та логотипу соціального шкільного підприємства; <i>шукає</i> інформацію, яка може вплинути на створення назви та логотипу соціального шкільного підприємства.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>висловлює судження</i> про роль бренду у сучасних умовах; <i>усвідомлює</i> значення фірмового стилю соціального шкільного підприємства.</p>	<p>Тема 3.6. Роль брендування у соціальному шкільному підприємстві Створення «обличчя» власного підприємства. Поняття «бренд», «брендинг», «брендування». Складові бренду у сучасних умовах. Назва: як її вигадати. Логотип та принципи побудови логотипу. Фірмовий стиль соціального шкільного підприємства та його елементи.</p> <p>Практична робота: Вигадати назву та логотип соціального шкільного підприємства.</p>	
	<p>Знаннєвий компонент: <i>має уявлення</i> про поняття та сутність проекту;</p>	<p>Тема 3.7. Проектний менеджмент Поняття та сутність проекту. Проектний менеджмент у</p>	

	<p><i>ознайомлюється</i> з інструментами проєктного менеджменту.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> проєктний менеджмент у соціальному шкільному підприємстві; <i>розрізняє</i> проєктні ролі у соціальному шкільному підприємстві.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>висловлює судження</i> про роль проєктного менеджменту у соціальному шкільному підприємстві.</p>	<p>соціальному шкільному підприємстві. Проєктні ролі. Інструменти проєктного менеджменту.</p>	
	<p>Розділ 4. Етап реалізації соціального шкільного підприємництва</p>		<p>25%</p>
	<p>Знаннєвий компонент: <i>має уявлення</i> про організаційно-правові форми підприємницької діяльності в Україні; <i>описує</i> механізм реєстрації підприємницької діяльності; <i>ознайомлюється</i> з можливими формами здійснення соціального шкільного підприємництва в Україні; <i>пояснює</i> систему оподаткування підприємницької діяльності.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>порівнює</i> системи оподаткування залежно від особливостей здійснення підприємницької діяльності; <i>встановлює</i> взаємозв'язок між прозорою підприємницькою діяльністю та економічним розвитком територій; <i>розраховує</i> розмір оподаткування діяльності</p>	<p>Тема 4.1. Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Оподаткування</p> <p>Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в Україні.</p> <p>Можливі форми здійснення соціального шкільного підприємництва.</p> <p>Механізм реєстрації.</p> <p>Система оподаткування підприємницької діяльності.</p> <p>Основні види податків.</p> <p>Особливості оподаткування суб'єктів малого підприємництва.</p> <p>Механізм сплати податків.</p>	

	<p>соціального шкільного підприємництва; моделює систему оподаткування власної підприємницької діяльності; шукає інформацію про особливості оподаткування суб'єктів малого підприємництва.</p> <p>Ціннісний компонент: усвідомлює залежність економічного розвитку територій від сплати податків фізичними та юридичними особами.</p>		
	<p>Знаннєвий компонент: має уявлення про організацію виробничого процесу; описує виробничий процес власного соціального шкільного підприємства; наводить приклади вдалого впливу реклами на збут товарів чи послуг; пояснює способи збуту товарів та послуг; пояснює суть та функції реклами.</p> <p>Діяльнісний компонент: здійснює планування обсягів виробництва та реалізації продукції підприємницької діяльності; характеризує поняття попиту і пропозиції на ринку товарів та послуг; розрізняє види реклами; створює рекламні пропозиції для збуту товарів чи послуг соціального шкільного підприємства;</p>	<p>Тема 4.2. Організація виробництва та реалізація продуктів діяльності соціального шкільного підприємництва Організація виробничого процесу. Планування обсягів виробництва та реалізації продукції підприємницької діяльності. Поняття попиту і пропозиції. Реклама: суть, функції, основні види, принципи розробки. Методи та способи збуту товарів.</p> <p>Практична робота: розробити рекламу товарів чи послуг соціального шкільного підприємства</p>	

	<p><i>моделює</i> розроблення рекламних продуктів відповідно до окреслених принципів; <i>виступає</i> з рекламою товарів чи послуг власного соціального шкільного підприємства.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>висловлює судження</i> про вплив реклами на збут товарів чи послуг підприємницької діяльності; <i>прогнозує</i> залежність ціни від попиту та пропозиції на ринку товарів чи послуг.</p>		
	<p>Знаннєвий компонент: <i>розрізняє</i> організації, що можуть сприяти розвитку власного соціального шкільного підприємництва на умовах партнерства.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>здійснює</i> взаємодію з партнерами власного соціального шкільного підприємства; <i>характеризує</i> значення організацій-партнерів власного соціального шкільного підприємства; <i>моделює</i> залучення партнерів до діяльності власного соціального шкільного підприємства; <i>виступає</i> з обґрунтуванням залучення партнерів до власного соціального шкільного підприємництва; <i>шукає</i> партнерів для власного соціального шкільного підприємства.</p>	<p>Тема 4.3. Партнерство у соціальному шкільному підприємстві Організації, що сприяють розвитку соціального шкільного підприємництва. Взаємодія з партнерами в умовах соціального шкільного підприємництва.</p>	

	<p>Ціннісний компонент: <i>оцінює</i> роль партнерів у власній підприємницькій діяльності; <i>усвідомлює</i> значення партнерських стосунків у підприємницькій діяльності.</p>		
	<p>Знаннєвий компонент: <i>має уявлення</i> про організацію бухгалтерського обліку підприємницької діяльності; <i>називає</i> основні елементи бухгалтерського обліку соціального шкільного підприємництва; <i>ознайомлюється</i> з документообігом власного соціального шкільного підприємництва.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> діловодство у підприємницькій діяльності; <i>розрізняє</i> елементи бухгалтерського обліку підприємницької діяльності; <i>створює</i> бухгалтерські документи за визначеним алгоритмом; <i>моделює</i> бухгалтерську діяльність соціального шкільного підприємства; <i>дотримується</i> правил ведення діловодства.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>висловлює судження</i> про оптимальну систему документообігу власного соціального шкільного підприємства; <i>усвідомлює</i> роль бухгалтерського обліку у підприємницькій діяльності.</p>	<p>Тема 4.4. Бухгалтерський облік та діловодство Організація бухгалтерського обліку. Основні елементи бухгалтерського обліку соціального шкільного підприємства. Поняття діловодства. Організація документообігу.</p> <p>Практична робота: формування документів бухгалтерського обліку</p>	
	<p>Знаннєвий компонент:</p>	<p>Тема 4.5. Публічне звітування.</p>	

	<p><i>описує</i> зміст та форми звітування діяльності соціального шкільного підприємництва; <i>пояснює</i> роль звітування у діяльності соціального шкільного підприємства.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>здійснює</i> підготовку матеріалів до звіту діяльності власного соціального шкільного підприємства; <i>встановлює</i> форму звітування власного соціального шкільного підприємства залежно від стейкхолдерів; <i>виступає</i> з матеріалами звіту діяльності власного соціального шкільного підприємства; <i>визначає</i> зміст матеріалів звітування власного соціального шкільного підприємства залежно від стейкхолдерів.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>оцінює</i> діяльність власного соціального шкільного підприємства за визначений період; <i>робить висновки</i> про вплив звітування на подальший розвиток підприємницької діяльності.</p>	<p>Роль звітування у діяльності соціального шкільного підприємства. Звітування як форма підбивання підсумків. Зміст та форми звітування залежно від стейкхолдерів.</p> <p>Практична робота: підготовка плану звітування соціального шкільного підприємства</p>	
	Розділ 5. Презентація		5%
	<p>Знаннявий компонент: <i>описує</i> зміст презентації проекту соціального шкільного підприємництва.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>здійснює</i> презентацію проекту соціального шкільного підприємництва;</p>	Тема 5.1. Презентація проекту соціального шкільного підприємництва	

	<p><i>моделює</i> презентацію проєкту соціального шкільного підприємництва; <i>визначає</i> зміст презентаційних матеріалів.</p> <p>Ціннісний компонент: <i>оцінює</i> реалістичність власного проєкту соціального шкільного підприємництва.</p>		
	Резерв часу		5%

Список літератури та корисних посилань:

1. Гасман О., Франкенбергер К., Шик М. Бізнес-моделі. 55 кращих шаблонів / пер. з англ. на рос. К. Бакушева. - Вид-во "Альпіна Паблішер", 2016. 432 с.
2. Головніна О. Г. Основи соціальної економіки : Підручник, 2-ге вид., переробл. та допов. - Київ: Центр учбової літератури, 2013. 647 с.
3. Гоулман Д. Емоційний інтелект / пер. з англ. С.-Л. Гумецька. - Харків : Vivat, 2018. 512 с.
4. Іванов О. Як придумати ідею, якщо ви не Огілві / пер. укр. О. Ткаченко. - Дніпро : Моноліт-Bizz, 2020. 216 с.
5. Келлі Д., Келлі Т. Творча впевненість. Як розкрити свій потенціал / пер. з англ. О. Любарська. - Київ : Основи, 2020. 295 с.
6. Меморандум про співпрацю між педагогами, батьками та учнями [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://nus.org.ua/memorandum/>
7. Ньюмеєр М. Zag. Найкращий посібник з брендингу. - Харків : вид-во «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 192 с.
8. Основи підприємництва: культура, технологія, відповідальність: навч. посіб. [для студ., асп., викл. вишів та всіх підприємців] / Г. М. Захарчин, О. В. Юринець. – Київ: Знання, 2011. 254 с.
9. Остервальдер О., Піньє І. Побудова бізнес-моделей. Настільна книга стратега і новатора / пер. з англ. на рос. М. Кульчева. - вид-во "Альпіна Паблішер", 2019. 288 с.
10. Підбираємо бізнес-модель: класичні та сучасні форми [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://startupukraine.com/blog/business-model>
11. Робінсон К., Ароніка Л. Школа майбутнього / пер. з англ. Г. Лелів. - Львів : Літопис, 2016. 258 с.

- 12.Рождественський А. Лідерство та гідність як ключовий фактор досягнення спільного благополуччя. TEDxUCU. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=832zGJ1ixZ0>
- 13.Розенберг М. Мова життя. Ненасильницька Комунікація / пер. з англ. на рос. І. Серебрякова. - Київ : Софія, 2018. 288 с.
- 14.Седлачек Т. Економіка добра і зла. Слідами людських пошуків: від Гільгамеша до фінансової кризи / пер. з чеської Т. Окопна. - Львів : видавництво Старого Лева, 2017. 520 с.
- 15.Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А. А., Корнецький А. О., Гончарова М. А., Назарук В. Я., Гусак Н. Є., Туманова А. А. - Київ : ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с.
- 16.Соціальне підприємництво в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://socialbusiness.in.ua/>
- 17.Соціальне шкільне підприємництво у сільській місцевості та малих містах України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sse.eef.org.ua>
- 18.Стельмахова О. Піаритись не можна зупинитись. - Дніпро : Ліра, 2019. 196 с.
19. Томпсон Д. Хітмейкери. Наука популярності та змагання за увагу / пер. з англ. Н. Палій, Д. Антонюк. - Київ : Yakaboo Publishing, 2018. 432 с.
- 20.Топ 10 систем управління проектами для України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.livebusiness.com.ua/tools/pm/>
- 21.Як зробити аналіз ринку, щоб відкрити свій Інтернет-магазин [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://neoseo.com.ua/uk/kak-sdelat-analiz-rynka>.
22. Як скласти портрет покупця і цільової аудиторії? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://lemarbet.com/ua/razvitie-internet-magazina/kak-sostavit-portret-pokupatelya-i-tselevoj-auditorii/>